

Ф1574539

Тетяна Єщенко

ФЕНОМЕН ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ

КОМУНІКАТИВНИЙ, СЕМАНТИЧНИЙ
І ПРАГМАТИЧНИЙ АСПЕКТИ

У монографії вперше здійснено системний аналіз текстових категорій у комунікативному, семантичному та прагматичному аспектах. Окреслено сучасний стан наукового розв'язання проблеми комунікативної природи тексту й запропоновано новий підхід до інтерпретування текстових категорій. Обґрунтовано комунікативність як ієрархічно найвищий рівень репрезентації текстових інваріантних ознак тексту, які пов'язані з відображальною здатністю людського мислення, базовими координатами когнітивної, мовленнєво-мисленнєвої діяльності й комунікативного акту – Людина, Простір, Час й експліковані текстовими категоріями антропоцентричності, діалогічності, часу і простору, інформативності й модальності. Схарактеризовано діалогічний синтез інтертекстуальності та інформативності із семіотичним універсумом української культури, указано на їхній зв'язок із національними націєцентричними кодами. Доведено, що етнічна мовна картина світу, мислення авторів українськомовних текстів опосередковано сформовано під впливом прецедентних словесних цілих. Визначено концептуальність як чинник етнічної ідентифікації, культурної зумовленості емотивності мовленнєвого вивороти, способів експлікації національного світобачення адресанта через текстову підкатегорію аксіологічності. Для фахівців у галузі філології, викладачів вишів, аспірантів, магістрантів, студентів, учителів-словесників.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1	8
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДВАЛИНИ ЛІНГВІСТИКИ ТЕКСТУ В АСПЕКТІ КОМУНІКАТИВНОЇ ПАРАДИГМИ.....	8
1.1. Українські та зарубіжні наукові школи з теорії тексту .	8
1.2. Сучасний стан наукового розв'язання проблеми	18
комунікативної природи тексту	18
1.3. Концептуальні виміри тексту, дискурсу і твору	24
1.4. Основні підходи до лінгвістичної	29
класифікації текстів	29
1.5. Диференційні параметри текстових категорій	81
1.6. Проблема категорійної ієрархії тексту.....	89
в сучасному лінгвістичному висвітленні	89
1.7. Кореляція текстових категорій.....	96
Висновки до розділу 1	98
РОЗДІЛ 2	101
КОМУНІКАТИВНІСТЬ ЯК ІЄРАРХІЧНО НАЙВИЩИЙ РІВЕНЬ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ ДИНАМІКИ ТЕКСТОВИХ КАТЕГОРІЙ	101
2.1. Категорія антропоцентричності як базовий складник комунікативної моделі «Адресант – Текст – Адресат»	101
2.1.1. Адресантність	102
2.1.2. Адресатність	129
2.2. Діалогічність як фундаментальна категорія.....	149
текстової комунікативної діяльності мовців	149
2.2.1. Внутрішньотекстова діалогічність	152
українського художнього тексту.....	152
2.2.2. Інтертекстуальність як зовнішньотекстова діалогічність художнього тексту із семіотичним універсумом світової і національної культур	169
2.2.3. Комунікативний аспект.....	203
текстової категорії зв'язності	203
Висновки до розділу 2	224
РОЗДІЛ 3	227
СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ КРІЗЬ ПРИЗМУ ЙОГО КАТЕГОРІЙ.....	227
3.1. Національно-культурна специфіка реалізації.....	227
текстової категорії інформативності.....	227

3.1.1. Концептуальність тексту як вияв етнокультурного коду національної та авторської картин світу	234
3.1.2. Фактуальність як об'єктивна характеристика інформаційного наповнення тексту	243
3.1.3. Вияви текстової імпліцитності: пресупозиції, імплікації, підтекст	248
3.2. Роль категорії дискретності в розгортанні семантичного простору тексту	259
3.2.1. Дискретність семантичного й фізичного простору тексту	260
3.2.2. Заголовок як унікальна одиниця тексту й актуалізатор текстових категорій	267
3.3. Континуум подій у художньому тексті	275
3.3.1. Категорія часу	279
3.3.2 Категорія простору	283
Висновки до розділу 3	289
РОЗДІЛ 4	292
КАТЕГОРІЙНИЙ ВИЯВ ДИНАМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ У ПРАГМАТИЦІ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	292
4.1. Художній текст у прагматичному вимірі	293
4.2. Модальність як етноуніверсальна та суб'єктивна категорія тексту	297
4.2.1. Референційність і прагматичний простір тексту	300
4.2.2. Експресивність та емотивність у прагматичному вимірі тексту	304
4.2.2.1. Статус категорій експресивності й емотивності у структурі тексту	304
4.2.2.2. Культурно-етнічна зумовленість емотивності та емоційності тексту	311
4.3. Експлікація національного світобачення адресанта в текстовій підкатегорії аксіологічності	334
Висновки до розділу 4	348
ПІСЛЯМОВА	351
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ НАУКОВОЇ ЛІТЕРАТУРИ	360
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	445